

В.О. Джулай, аспірант

Університету банківської справи Національного банку України, м. Київ

МОНЕТАРНІ ЧИННИКИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В умовах глобалізації і динамічного розвитку зовнішнього середовища функціонування банків, підвищення рівня конкуренції та цінності інноваційних інформаційних технологій на фінансовому ринку обумовлюють необхідність перегляду механізмів діяльності центрального банку, зокрема щодо реалізації монетарної політики, яка має безпосередній вплив на стабільність грошово-кредитної системи та надійність банківських установ.

У даний час спостерігається посилення тенденцій фінансової нестабільності, які охопили не лише національні економіки, а й поширюються в регіональному і світовому масштабах. Зазначені тенденції мають як циклічний, так і епізодичний характер, що підсилюється відкритістю економік у цілому та банківських систем зокрема внаслідок лібералізації міжнародної торгівлі фінансовими послугами.

При формуванні концепції антикризового управління в банківському секторі доцільно враховувати вплив монетарних інструментів, які застосовує Національний банк України для стабілізації її грошового кредитного ринку. Вибір методів та інструментів грошово-кредитної політики є прерогативою центрального банку.

Достатньо дієвим інструментом грошово-кредитної політики є мінімальні обов'язкові резерви, які застосовуються центробанком з метою підтримання стабільності розвитку комерційних банків та головним чином справляють позитивний вплив щодо підтримки банківської ліквідності. Проте даний інструмент монетарної політики повинен використовуватися з деякою обережністю, оскільки вилучає з обігу комерційних банків значну суму коштів і спричиняє подорожчання пасивів. Відповідно комерційні банки намагаються компенсувати витрати шляхом підвищення ставок за кредитними операціями, а вищі доходи, як відомо, пов'язані із зростанням рівня ризиковості.

Облікова політика центрального банку є одним із найважливіших інструментів. Варто зауважити, що зміни в її спрямуванні також мають безпосередній вплив на ліквідність комерційних банків, яка, в свою чергу, є одним із головних чинників, що визначає фінансову стійкість комерційних банків. Оскільки обліковій політиці практично не притаманний адміністративний характер (на відміну від мінімальних обов'язкових резервів), то ефективність та результативність її дій залежить від розвитку грошово-кредитних відносин у країні. У розвинутих країнах з достатньо високим коефіцієнтом монетизації зміна облікової ставки на кілька пунктів спричиняє значний вплив на економіку. У країнах перехідної економіки даний інструмент грошово-кредитної політики носить відносно формальний характер.

Особливого значення останнім часом в умовах фінансової нестабільності набуває такий інструмент монетарної політики, як операції на відкритому ринку. Досить часто даний інструмент є одним із останніх засобів щодо врегулювання кризових ситуацій у банківському секторі.

Операції на відкритому ринку здійснюють прямий вплив на обсяг вільних ресурсів комерційних банків, що сприяє скороченню чи розширенню кредитних вкладень в економіку, здійснюючи вплив і на ліквідність комерційних банків.

Отже, стійкий розвиток банківського сектора України може бути забезпечений лише за допомогою комплексного та ефективного застосування інструментів монетарної політики, тобто дотримання усіх законодавчих і нормативних вимог грошово-кредитного регулювання Національного банку України.